

GLASILO NEZAVISNE DELAVSKE STRANKE JUGOSLAVIJE

Izhaj vsak četrtek. — Uredništvo in upravnništvo: Karl Marksa (preje Turjaški) trg št. 2, prtljiče. — Naročnina za mesec 6, četrtno 18 Din. — Dopisi se ne vračajo.

Štev. 11.

LJUBLJANA, četrtek, 6. marca 1924.

Leto II.

Brezposelni, v akcijo!

Svetovni kapitalizem prelresa vedno večja kriza. Pred svojim polomom napenja vse sile, da še podaljša svojo oblast nad svetom. Ena grupa kapitalistov je mislila po končani imperialistični vojni, da se bo rešila iz zagale na račun drugih kapitalističnih držav. Tako je napravila prva grupa kapitalistov (Francija, Anglija, Amerika, Italija, Belgija) versajsko »mirovno« pogodbo, po kateri naj plačajo vse ogromne vojne stroške in vsote za vzpostavitev razdejane gospodarske »premagane« države (Nemčija, Avstrija i. dr.). In vsa meščanska politika se vrti že pet let v tem krogu. Prikinjene so redne gospodarske zveze med velikimi državami. Brezmejna agrarna Rusija je bila do zadnjih časov v gospodarskih ozirih popolnoma izolirana od ostalega sveta. Poedine grupe velekapitalistov so nagrabile narodno premoženje. Nemčija je finančno skrahirala. Draginja je povsod vedno bolj rasla, a zaslužki so ostali isti. Tako je moralo priti do splošne gospodarske krize po vsem svetu, iz katere se ne bo rešil kapitalizem, temveč ki mu bo zadala smrt. Ta gospodarska kriza je neizmerno povečala brezposelnost, tako da je danes po kapitalističnem svetu 16 milijonov brezposelnih.

Ta splošna gospodarska katastrofalna kriza je zadela tudi Jugoslavijo s slabo razvito industrijo in s kapitalom, ki je živel zlasti od povojne špekulacije.

Konsolidacija države! Rad i red! je kričal skozi tri leta beli teror, ki je prepovedoval vsako razredno delavsko organizacijo in onemogočal uspešno samoobrambo proletariata.

Kriza! Brezposelnost! odgovarja četrto leto kapitalistična anarhija, ki pušča milijarde profita v blaginjah bank in meče v grozole brezposelnosti, gladi in mraza stotisoče delavcev in delavk.

Ker delavski razred radi belega terora in razbijaške politike reformistov nima močnih, enotnih strokovnih organizacij, ne morejo brezposelni izvesti tako uspešne akcije, kakor bi jo mogli, če bi obstojale močne strokovne organizacije. Za časa zaposlenosti si niso mogli ničesar prihraniti, ker znašajo plače toliko, da se ne da živeti in ne umreti. Država, najobsežnejša organizacija barbarskega jugoslovanskega kapitalizma, se ne briga za brezposelnost.

Ali delavstvo mora prisiliti s skupnim bojem državo, da mu daje preko delavskih organizacij brezposelno podporo, ki ni nobena miloščina, ampak samo majhen del profita, ki si ga je nakupičil kapitalizem iz znoja in žuljev delavcev.

Da bo delavstvo doseglo vsaj omiljenje brezposelnosti, morajo nastopiti vse delavske organizacije skupno in postavljati skupne brezposelne odbore, ki imajo voditi vso akcijo. Na nedeljskem shodu NDSJ v Ljubljani je izrazil vso to potrebo skupne akcije s. Vrhove v imenu brezposelnih. Zbrano delavstvo je sprejelo enodušno tozadevno resolucijo, ki pozivlja vse strokovne organizacije, da je že zadnji čas, da nastopijo skupno za omiljenje brezposelnosti, za obrambo življenja delavskega razreda. Resolucija se glasi:

Rusija prevzema vodstvo tlačjenih vzhodnih narodov.

Povodom letnega občnega zbora rusko-orientalske zbornice je govoril Čičerin, ljudski komisar za zunanje zadeve, o razmerju zveze sovjetskih republik do vzhodnih narodov. Med drugim je dejal:

Narodi, ki prebivajo na ozemlju Zveze socialističnih sovjetskih republik, stopajo v novo razdobje svojega zgodovinskega razvoja, a tudi narodi Vzhoda gredo skozi novo periodo svojega nacionalnega življenja. Prijateljska politika, ki nas veže z njimi in ki počiva na skupnosti interesov in ki se ne vmešava v njihove notranje razmere, je posledica Lenineve koncepcije. V začetku so bili naši prijateljski odnosi popolnoma političnega značaja. Sedaj se nahajamo mi in vzhodni narodi pred veliko nalogo, da razvijemo svoje produktivne sile in da uvrstimo in ohranimo svojo gospodarsko neodvisnost. V našem interesu je, da se utrdi podlaga gospodarskih odnosov, da Vzhod ne pride pod gospodarski jarem svetovnega kapitalizma.

Zastopniki Turčije, Perzije in Afganistana so poudarjali neobhodno potrebo zveze med vzhodnimi narodi in Rusijo in sklenitve medsebojnih trgovskih pogodb.

Naglo naraščanje komunistične stranke Nemčije.

Pri volitvah v Lübecku je naraslo število komunističnih glasov za 120%, dočim ko so socialdemokrati izgubili 10 mandatov. V Mecklenburgu so dobili komunisti 40.000 glasov (prej 15.300). Socialdemokrati so izgubili nad polovico glasov. Dva socialdemokratska poslanca v nemškem parlamentu sta prešla h komunistom.

V ponedeljek so stopili v Nemčiji v stavko ladjedelniški delavci, ker niso hoteli sprejeti deveturnega delavnika.

Komunistična stranka Nemčije zopet dovoljena.

Prepoved Komunistične Stranke Nemčije je ukinjena. Predsednik Ebert in kancelar Marx sta izdala naredbo, ki vzpostavlja namesto obsednega stanja normalno stanje. Naredba pristavlja, da bodo s prvim marcem ukinjene tudi prepovedi strank in časopisov.

Komunistična Stranka Nemčije je torej s prvim marcem zopet pričela legalno živeti. Pač lep uspeh zanjo, da se je režim v tako kratkem času prepričal o trdnosti Komunistične Stranke Nemčije.

Izgon kalifa iz Turčije.

Turški parlament je sklenil odpravo kalifata in izgon kalifa ter njegove družine iz Turčije. Nadalje je bilo sklenjeno, da se ukine ministrstvo za verske zadeve in da se njegovi posli izročijo uradnikom, ki spadajo k ministrskemu predsedstvu. Palače kalifa in princev se nacionalizirajo.

S tem se je izvedla v Turčiji prepotrebna ločitev cerkve od države.

Ministrska kriza v Belgiji.

Ministrski kabinet Theunis je odstopil. Padec je povzročilo vprašanje gospodarske pogodbe med Belgijo in Francijo. V političnih krogih se opaža veliko napetost, ki se ji pridružuje vznemirjenje. Predvideva se, da bo kriza dolga in težka, če Theunis ne bo pri volji tvoriti novo vlado. Theunis pa izjavlja, da se umakne iz političnega življenja. Govori se o novi vladi flamskih klerikalcev in socialistov. Socialisti sami kažejo nagnjenje, da bi posneli angleške labouriste. Kriza kot taka bo na lep način pospešila razvoj fašistovskega gibanja, ki se organizira in se hoče polastiti oblasti legalnim putem.

S padcem Theunisa je bila obsojena tudi politika, ki jo je vodil skupno s francoskim Poincaréjem z zasedbo Poruhrja.

Resolucija.

Po poročilu o brezposelnem vprašanju sklene delavstvo, zbrano na shodu NDSJ v Meslnem domu sledeče:

1. odobrava doseganje delo kluba NDSJ v ljubljanski občini za brezposelne;

2. zahteva, da se čim prej izvrše odredbe, sklenjene na zadnji občinski seji z dne 26. februarja 1924, in sicer:

a) registracija brezposelnih v Ljubljani in najbližjih okoliških občin, predvsem v Mostah in na Viču

b) sklicanje ankete o brezposelnosti, ki ima skleniti mere proti brezposelnosti;

c) da se čim prej skliče seja občinskega sveta, ki sklene uporabo sklenjenih kreditov za brezposelne;

3. poziva vse delavske strokovne organizacije, da se čim prej sestanejo na skupni konferenci v svrhu sklenjenja odredb za omiljenje brezposelnosti in upostavitve skupnega pokrajinskega brezposelnega odbora, ki ima voditi akcijo brezposelnih v celi Sloveniji.

Kljub pozivu NDSJ že v začetku brezposelnosti za skupno nastopanje strokovnih organizacij je Strok. komisija začela nekaj na svojo roko delati. Prepričani smo, da bo kljub vsem težkočam vendar zmagala ideja enotne proletarske fronte v najtežjih časih za delavski razred.

Dočim ko se odpušča domače delavce, se zaposluje še vedno Vranglove bandite. Poleg zahteve po delu in kruhu mora biti glavna parola delavcev:

Ven z Vranglovci!

Zato, da ne bi prihajali inozemski delavci radi neinformiranosti odjedati kruh delavstvu in same sebe izpostavljali gladi in bedi, mora biti nadaljnja delavska zahteva,

da se sme dovažati nove delavce samo z dovoljenjem delavskih strokovnih organizacij.

Kljub temu, da določa zakon o zaščiti dela osemurni delavnik v industrijskih obratih in število vajencev, ki se jih sme zaposliti v enem podjeltju v razmerju s številom zaposlenih delavcev, so kršili podjetniki nekaznovano te določbe in zaposlovali veliko število vajencev, da brezplačno garajo in povzročajo brezposelnost delavstva. Zato se mora delavstvo boriti za izvajanje osemurnika in za izvajanje odredbe o zaposlenju vajencev ter proti zaposlenju otrok.

Država in občina imata nastopiti proti navijanju cen.

Da bo mogoče doseči delavstvu vse te zahteve, se mora boriti za upostavo enotnosti strokovnih organizacij na razredni podlagi.

Brezposelnost, v kateri se nahaja danes delavski razred, in v kateri sloje razcepljene strokovne organizacije skoro brez moči, jasno dokazuje življenjsko potrebo delavskega razreda, da ima močne in enotne strok. organizacije in močno politično stranko. To potrebo čutijo vedno globokeje široke delavske množice in zato naj pospešijo ujedinitve strokovnih organizacij, naj se oklenejo svoje politične stranke, da ona vrže ta režim, ki spravlja delovno ljudstvo v vedno neznošnejši položaj.

Jugoslovenski sindikalizem.

Pod tem naslovom je izšel članek v 48. štev. »Slov. Naroda«. Vredno je, da se ozremo na ta članek, ker on kaže, kakšno delavsko gibanje bi si želeli naši bankirji in kapitalisti in kdo skuša delati v delavskem gibanju v smislu želj jugoslovanske buržuazije.

Pod gornjim naslovom se bere med drugim sledeče: »S tega vidika želimo tudi mi, da se v Jugoslaviji preko razdvajenosti nesposobnih, megljenih, komunistično-reakcionarnih in sličnih voditeljev pripravi teren za zdrav delavski pokret. In sicer pokret, ki se naj ne naslanja na nemški ali ruski socializem, kakor so pri nas delali pred vojno, ko so upoštevali samo avstrijsko-socialistične ali marksistične ideje. Jugoslovenski delavski pokret mora najiti svojo lasno linijo. Ta linija bodi realistična! (Podčrtano v »Slov. Narodu«.) Naš sindikalni pokret vsebuje prav dobre misli. Delavstvo naj se organizira, naj si zaščiti in omogoči zdravje, duševni in telesni razvoj ter pravično pravno in mezno razmerje do dela... Delavstvo naj poudarja svoje pravice, vendar naj prej občuti dolžnosti do mladega državnega telesa, do nastajajoče industrije in gospodarstva. (Podčrtano v »Slov. Narodu«.) ... Ne zanikamo delavstvu socialne, zdravstvene in duševne smotre. Toda poleg tega naj se zaveda tudi drugega, važnega dela sindikalnega programa. Ta drugi del obstoja baš v produktivnem razmerju do tehnike, do industrije, do gospodarstva... In tak pokret naj postane sin-

